

NYHETER OM EU

NYHETSREV FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ SEPTEMBER 2008

Med Nato som redskap är det USA som dikterar villkoren i Europa

Resultatet när EU:s stats- och regeringschefer träffades vid det extrainsatta toppmötet för att diskutera krisen i Georgien blev mestadels hårda slag i luften. Europeiska rådet riktade skarp kritik mot både Rysslands invasion i Georgien och Moskvas erkännande av utbrytarrepublikerna Sydossetiens och Abchaziens ensidiga självständighetsförklaringar.

EU:s stats- och regeringschefer uppmanade också Georgien och Ryssland att respektera och fullfölja den så kallade sexpunktsöverenskommelsen. Överenskommelsen nåddes med hjälp av EU:s medling och innebär bland annat att båda parternas militära styrkor ska dra sig tillbaka till de posteringar de hade innan konflikten. EU kommer efter en rysk reträtt att skicka 200 observatörer till Sydossetien.

Europeiska rådet beslutade dessutom att utvärdera de olika dimensionerna i EU:s relationer med Ryssland fram till det planerade toppmötet mellan EU och Ryssland den 14 november, samt att tills vidare skjuta upp nästa omgång i förhandlingarna om ett nytt partnerskapsavtal med Ryssland.

Europeiska rådet beslutade också att skicka en delegation till Moskva och Tbilisi, bestående av Frankrikes president Nicolas Sarkozy, samt EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso och EU:s utrikespolitiska företrädare Javier Solana. Trots allt är det dominerande avtrycket efter EU-toppmötet att oenighetens skugga återigen hänger över EU. Linjen med fortsatt dialog företräddes förutom av Frankrike också av länder som Tyskland, Italien och Spanien. Den hårdare linjen med krav på sanktioner företräddes av Storbritannien, Polen och de tre baltiska republikerna. EU har under det senaste årtiondet haft

en rad konflikter med supermakten USA. Det har handlat om krisen i Mellanöstern, kampen mot "terrorismen", kriget i Afghanistan och, framför allt, invasionen och ockupationen av Irak. Dessa konflikter kan ses som utslag av EU:s, eller i vart fall en del EU-länders, försök att frigöra sig från det amerikanska inflytandet.

Men Georgienkris har ännu en gång visat hur långt den europeiska unionen har till en samlad uppträdande, ja, till en gemensam analys av problemen. Den främsta orsaken är att organisationen i mångt och mycket är (och förblir) en koalition mellan divergerande, regionala europeiska stormakter. För Tysklands del ligger de goda ekonomiska förbindelserna med Ryssland i potten. En tredjedel av den olja och mer än 40 procent av naturgasen som förbrukas i Tyskland kommer från Ryssland. Och tyska storföretag har investerat stora belopp i Ryssland. Nu varnar många tyska politiker, också i förbundskansler Angela Merkels eget parti, för att ett ja till Georgien och Ukraina i Nato kan leda till öppen konflikt mellan Ryssland och Nato. En socialdemokrat i parlamentet säger i tidningen Spiegel: "Vi vill inte mobilisera tyska soldater för att hjälpa herr Saakasjvili" – alltså den georgiske presidenten – "nästa gång han ger sej ut på äventyr".

I Berlin, Paris och Bryssel finns drömmar om ett nytt europeiskt imperium, en motvikt till det stora amerikanska. Men EU:s mesta atlantister och hängivna USA-vänner, från London till Warszawa, från Lissabon till Riga, Tallin och Vilnius, är emot att EU blir en utmanare och konkurrent till Nato.

Tyskland och Frankrike må vara stormakter inom EU, men inom Nato står de i USA:s skugga.

Den tyska regeringen höll emot när USA i våras pressade på för att Nato skulle ge klartecken till Georgien och Ukraina. Detsamma gjorde Frankrike. Men efter krigsutbrottet har motståndet vecknat. När Tysklands Angela Merkel besökte Fredrik Reinfeldt uttalade hon att Georgien och Ukraina kommer att bli medlemmar i Nato om de själva vill. Samtidigt är Frankrikes president på väg att stärka EU:s beroende av USA. 17 juni i år presenterade Nicolas Sarkozy en vitbok, enligt vilken Frankrike snarast bör återvända till Natos integrerade militära kommando, som den dåvarande presidenten i Frankrike, Charles de Gaulle, tog Frankrike ut ur 1966.

Med Nato som redskap är det i praktiken USA som dikterar villkoren i Europa. Så vill Washington i allt väsentligt att det ska förbli. Pentagon och Vita huset önskar förvisso att Europa tar ett större ansvar och ökar sina försvarsutgifter. Men pengarna ska läggas i Natopotten och USA ska hålla i taktipinnen. För några år sedan skrev Financial Times kolumnist Philip Stevens att Bushadministrationen vill "söndra och härska" och att den menar att USA:s "hegemoni tjänas bäst av ett splittrat Europa ur vilket de kan plocka ut koalitioner av villiga". USA har ingen gräns mot Ryssland i Kaukasus. Nej, men genom att flytta Natos gräns mot Ryssland dit vore USA i stånd att flytta inte bara sin egen utan även EU:s gräns dit (Georgien vill bli medlem i EU). Genom Nato (eller bara genom att på allvar aktualisera – och göra till en tidsfråga – Georgiens och Ukrainas medlemskap i Nato plus presentera långtgående planer på en "robotköld" i Polen) kunde USA ta med sig EU in i sin konfrontationspolitik gentemot Ryssland.

Lissabonfördraget skjuts upp?

Riksdagen har beslutat att förlänga motionstiden för Lissabonfördraget från 1 oktober till 13 oktober. Oppositionen hoppas därför att slutbehandlingen av fördraget kan flyttas framåt.

– Partierna ville ha mer tid eftersom det sammanfaller med den allmänna motionstiden, säger Ulf Christoffersson som är kanslichef på riksdagens kammarkansli.

Oppositionen har tidigare krävt att riksdagen ska vänta med att godkänna fördraget tills regeringens utredning av Lavaldomen är klar i mitten av december.

Ännu har riksdagen inte bestämt när slutbehandlingen av Lissabonfördraget ska ske, men det har tidigare talats om den 20 november. Huruvida behandlingen blir fördröjd är en öppen fråga. Riksdagen tar sin arbetsplan för hösten i nästa vecka.

– Det är inte givet att behandlingen skjuts framåt men det kan vara troligt. Om riksdagen inväntar Vaxholmsutredningen är det bara bra eftersom den är en viktig del i processen, säger Carina Hägg (s) ledamot av riksdagens utrikesutskott.

Åtta av tio vill bevara självbestämmandet

De allra flesta anser att Sverige ensamt ska bestämma hur arbetsmarknaden ska organiseras. EU får inget större stöd för sin inblandning i den svenska arbetsmarknadsmodellen, visar en Sifundersökning.

Vänsterpartiet gav Sifo i uppdrag att undersöka vad svenska folket anser om EU och arbetsmarknaden, sett i skenet av Lavaldomen från EU:s domstol.

1.000 personer från 15 år och uppåt har tillfrågats.

78 procent tycker att Sverige – och inte EU – ska besluta om hur arbetsmarknaden ska organiseras. 13 procent tycker det är EU:s sak och resten, 9 procent, är osäkra.

Fler arbetare än tjänstemän anser att Sverige ska ha ensamrätt när det gäller beslut om arbetsmarknaden. I vänsterblocket är det också fler som har den åsikten jämfört med i det borgerliga.

– Människor vill bevara den svenska

modellen. Starka fackliga organisationer upplevs som en trygghet. Och de vill inte att den ifrågasätts av EU:s domstol, säger Eva-Britt Svensson, EU-parlamentariker för vänsterpartiet och vice ordförande i Folkrörelsen Nej till EU.

Den andra frågan handlar om huruvida svenskarna vill ha undantag för sin arbetsmarknadsmodell i det nya Lissabonfördraget. 43 procent anser att ett undantag ska föras in i fördraget. En stor andel, 39 procent, är osäkra. Och det är regeringens fel, anser Eva-Britt Svensson, eftersom den inte satsat mer på att informera människor om det nya fördraget.

Förhandlingar om återförening av Cypern

Nya förhandlingar om en återförening av Cypern har inletts. Cyperns president, grekcyprioten Dimitris Christofias, och den turkcypriotiske ledaren Mehmet Ali Talat möttes nyligen i Cyperns huvudstad Nicosia.

När Christofias valdes till ny president i våras satte han samtal om en återförening högst på dagordningen.

Efter många år av misslyckanden och dödligt bedöms förhandlingarna utgöra den bästa möjligheten till ett enat Cypern, på länge.

Cypern har varit delat sedan 1974 då Turkiet invaderade öns norra del efter en grekisk militärkupp, som syftade till att förena Cypern med Grekland.

Regeringen har ändrat sig om presstödet

Regeringen genomför inte förslaget om kraftigt sänkt presstöd till Svenska Dagbladet och Skånska Dagbladet. I stället ska en prövning ske i EU-kommissionen utifrån nivåer riksdagen beslutade 2006. Det skriver kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth på Svenska Dagbladets debattsida Brännpunkt.

Enligt det förslag regeringen kom med i våras skulle Svenska Dagbladet och Skånska Dagbladet få 17 miljoner kronor i presstöd istället för tidigare 65 miljoner kronor årligen.

Nu blir presstödet för de två tidningarna nästan 61 miljoner kronor per år tills vidare.

EU-politiker får rejält lönelöft

Sveriges EU-parlamentariker får kraftigt höjd lön efter valet nästa år - omkring 17.000 kronor mer i månaden. Regeringen hade kunnat vänta med höjningen i fem år.

– Då skulle man bara skjuta problemet framför sig, säger EU-minister Cecilia Malmström (fp) om att regeringen inte vill fasa in de nya lönerna senare utan låter dem slå igenom direkt efter valet till EU-parlamentet i juni nästa år. Regeringen har också bestämt sig för att Sverige ska lägga svensk skatt på lönen, en lön som preliminärt blir cirka 70.000 kronor i månaden (7.400 euro) före skatt.

Ett skäl till den nationella skatten är att regeringen anser att villkoren så långt det går ska vara jämförbara med riksdagsledamöternas.

Moderater ska sluta krama EU

Per Schlingmann, moderaternas partisekreterare, talade nyligen vid en kandidatutbildning inför EU-valet den 7 juni nästa år. Han påminde om att moderaterna historiskt är det mest EU-positiva partiet och har de mest europositiva väljarna.

– Men vår utgångspunkt har inte varit att väljarna känner distans till EU och att en del är misstänksamma, men det är så vi måste tänka för att väljarna ska förstå vad vi pratar om. Vi måste visa på vad vi vill, att en del frågor ska lösas nationellt och en del inom EU, men framför allt förklara nyttan med vår politik, sade Per Schlingmann.

Inget förbud mot azofärger

Det blir inget förbud mot så kallade azofärger i livsmedel. EU-parlamentet har röstat igenom ett förslag som innebär att färgämnet tillåts men att märkningen på livsmedel ska bli tydligare.

Senast om två år ska det framgå på innehållsförpackningen om ett livsmedel innehåller färgämnen.

Azofärgerna, som bland annat används i godis och läsk, har varit omdiskuterade sedan studier visat att de kan göra barn hyperaktiva. Innan Sverige gick med i EU var azofärgerna förbjudna i Sverige.